

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobkyně: **EDEMOST s. r. o.**, se sídlem Štítného 388/18, Praha 3, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 5. 11 2020, č. j. 5 Af 47/2018 – 107,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalobkyně se žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „*městský soud*“) domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 10. 2018, č. j. 43239/18/5300-22444-707622, a ze dne 1. 10. 2018, č. j. 43238/18/5300-22444-707622. Prvním ze jmenovaných rozhodnutí žalovaný zamítl odvolání žalobkyně proti šesti rozhodnutím Finančního úřadu pro hl. m. Prahu (dále jen „*správce daně*“), jimiž jí byla doměřena daň z přidané hodnoty za zdaňovací období měsíců února až července roku 2015, a tato rozhodnutí potvrdil. Druhým rozhodnutím žalovaný částečně změnil rozhodnutí správce daně o doměření daně z přidané hodnoty žalobkyni za leden roku 2015 a ve zbytku jej potvrdil. V řízení o žalobě žalobkyně požádala o osvobození od soudního poplatku.

[2] Usnesením ze dne 5. 11 2020, č. j. 5 Af 47/2018 – 107, městský soud přiznal žalobkyni částečné osvobození od soudních poplatků, a to ve výši 2 000 Kč (jelikož v dané věci brojí žalobou proti dvěma rozhodnutím žalovaného, soudní poplatek tedy činil

celkem 6 000 Kč, po částečném osvobození zbývá žalobkyni uhradit částku 4 000 Kč – pozn. Nejvyššího správního soudu).

[3] V odůvodnění usnesení městský soud konstatoval, že při posuzování nemajetnosti žalobkyně vycházel z jí předložených dokumentů (daňových přiznání za roky 2016 až 2020 a účetních závěrek), z nichž ovšem nelze zjistit její objektivní majetkovou situaci. Dodal také, že z výpisu žalobkyně z obchodního rejstříku je zřejmé, že žalobkyně existuje jako právnická osoba od roku 2010 a jejím jednatelem i společníkem je Miloš Kostelecký. Z insolvenčního rejstříku pak vyplývá, že s ní není vedeno insolvenční řízení.

[4] Poté městský soud poukázal na to, rozhodným kritériem pro osvobození od soudních poplatků není jen pouhá objektivní nemajetnost účastníka, ale také možnosti účastníka opatřit si prostředky na úhradu soudního poplatku. V případě právnické osoby pak platí, že může získat potřebné finanční prostředky od svých společníků či jednatelů (v této souvislosti městský soud odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2011, č. j. 1 As 126/2011 – 304). Městský soud uvedl, že je mu známo, že žalobkyně byla v řízení před městským soudem, vedeném pod sp. zn. 14 Af 22/2020, schopná uhradit částku soudního poplatku ve výši dvou třetin z jeho zákonné výše (tedy 2 000 Kč), neboť byla od jeho placení osvobozena ve výši jedné třetiny (tedy 1 000 Kč). Proto také v nyní projednávané věci městský soud vyhověl její žádosti o osvobození od soudního poplatku jen částečně a osvobodil ji od soudního poplatku ve výši jedné třetiny. Dospěl totiž k závěru, že žalobkyně je schopna uhradit část soudního poplatku ve výši dvou třetin (v částce 4 000 Kč za dvě žalobou napadená rozhodnutí) prostřednictvím svého jednatele a zároveň společníka. Pro úplnost městský soud uvedl, že si je vědom, že Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 30. 1. 2020, č. j. 2 Afs 389/2019 – 37, tutěž žalobkyni zcela osvobodil od soudního poplatku za řízení o kasační stížnosti. Z důvodu výše uvedených se však městský soud přiklonil pouze k částečnému osvobození od soudního poplatku.

[5] Proti usnesení městského soudu o částečném osvobození od soudního poplatku podává žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost, z důvodu, který podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“).

[6] Stěžovatelka namítá, že nedisponuje žádnými finančními prostředky, neboť byla žalovaným „poškozena, šikanována a ochromena“, což vyústilo v její finanční problémy. Její jednatel a zároveň jediný společník též nemůže vykonávat podnikatelskou činnost v důsledku současné pandemie nemoci COVID-19 a úrazu pravé ruky, jenž bude muset řešit operativním zákrokem (ten ovšem bude moci podstoupit teprve po konci pandemie). Proto je nyní nad možností stěžovatelky zbylou část soudního poplatku uhradit. Protože napadené usnesení městského soudu upírá stěžovatelce právo na soudní ochranu garantované Ústavou, požaduje, aby ho kasační soud zrušil.

[7] Vzhledem k tomu, že kasační stížnost směřuje proti procesnímu usnesení, které se dotýká výlučně stěžovatelky, nevyzýval Nejvyšší správní soud žalovaného k vyjádření.

[8] Nejvyšší správní soud úvodem předesílá, že nepožadoval zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost. Za situace, kdy je předmětem kasačního přezkumu usnesení, jímž byla stěžovatelka toliko částečně osvobozena od soudního poplatku, by totiž trvání na podmínce uhrazení soudního poplatku nebylo účelné (srovnej rozsudek tohoto soudu ze

pokračování

dne 18. 6. 2013, č. j. 8 As 7/2013 - 14, a zejména usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19; všechna rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz).

[9] Zároveň Nejvyšší správní soud v řízení o kasačních stížnostech tohoto typu netrvá ani na jinak povinném zastoupení advokátem ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s., neboť to je podle ustálené judikatury obligatorní pouze v řízení o kasační stížnosti, jíž stěžovatel brojí proti rozhodnutí ve věci samé (v podrobnostech viz již citované usnesení rozšířeného senátu tohoto soudu č. j. 1 As 196/2014 - 19). V posuzovaném případě tedy stěžovatelka nebyla povinna být v řízení o kasační stížnosti zastoupena advokátem (její žádost o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud zamítl usnesením ze dne 6. 1. 2021, č. j. 3 As 369/2020 - 14).

[10] Nejvyšší správní soud proto přezkoumal napadené usnesení v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Stěžovatelka v kasační stížnosti *de facto* tvrdí, že městský soud neprávne posoudil splnění podmínek pro (ne)osvobození od soudních poplatků v řízení o shora uvedené žalobě. Namítá, že její jednatel a současně jediný společník v důsledku vládních opatření přijatých proti zabránění šíření onemocnění COVID-19 a svého zranění ruky nemůže vyvíjet pracovní činnost, a proto není schopen zaplatit soudní poplatek v části, ve které nebyla stěžovatelka městským soudem osvobozena. K tomu neuvedla bližší podrobnosti, ani nepředložila žádné podklady.

[13] Nejvyšší správní soud v návaznosti tuto kasační námitku připomíná, že účastník řízení, který žádá o osvobození od soudních poplatků, nese důkazní břemeno – což jinými slovy znamená, že povinnost tvrdit a doložit nedostatek prostředků je výlučně na žadateli o osvobození od soudních poplatků; soud výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004 - 50, č. 537/2005 Sb. NSS). Městský soud stěžovatelku o této povinnosti poučil, tím pádem měla prostor, aby svou nemajetnost nejen tvrdila, ale také ji dostatečně prokázala.

[14] Městský soud tedy nepochybil, jestliže při posuzování žádosti stěžovatelky vycházel z jí předložených podkladů. Městský soud objektivně nemohl vzít v potaz stěžovatelkou tvrzené finanční problémy jejího jednatele a společníka, jež uplatnila teprve v kasační stížnosti (a které nadto zůstaly v rovině ničím nepodloženého tvrzení). Pokud tyto okolnosti existovaly již v době rozhodování městského soudu o její žádosti o osvobození od soudního poplatku, měla je ve své žádosti uplatnit a soudu prokázat, což ovšem neučinila (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2004, č. j. 1 Afs 5/2003 - 54, č. 311/2004 Sb. NSS).

[15] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s městským soudem, že rozhodným kritériem pro osvobození od soudních poplatků není jen pouhá objektivní nemajetnost účastníka,

ale také vyloučení možnosti, že by si účastník prostředky na úhradu soudního poplatku opatřil jinak. V nynějším případě pak městský soud správně zohlednil skutečnosti, které jsou mu známy z jeho úřední činnosti (zejména to, že stěžovatelka v nedávné době byla schopna uhradit část soudního poplatku ve výši 2 000 Kč) a jež svědčí o tom, že si je stěžovatelka schopna opatřit prostředky na úhradu zbylé části soudního poplatku. Takovému postupu nelze nic vytknout. Městský soud přitom nebyl judikaturně vázán výše zmíněným usnesením Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Afs 389/2019 - 37, neboť o osvobození od soudních poplatků rozhodoval o devět měsíců později a soud vždy musí vycházet z individuální situace účastníka v dané době (srovnej již zmiňovaný rozsudek č. j. 1 Afs 5/2003 - 54).

[16] Nad rámec shora uvedeného kasační soud připomíná, že stěžovatelka může opětovně podat žádost o osvobození od soudních poplatků, objeví-li se na její straně nové důvody, které zde neexistovaly již v okamžiku vydání napadeného usnesení městského soudu a jež by mohly mít vliv na posouzení dostatečnosti prostředků na zaplacení soudního poplatku (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2007, č. j. 7 As 69/2005 - 128). Touto okolností může být i změna majetkových poměrů jednatele stěžovatelky.

[17] Pro úplnost lze dodat, že ke skutečnostem tvrzeným teprve v kasační stížnosti ohledně finančních problémů jednatele a jediného společníka stěžovatelky nemohl přihlídnout ani Nejvyšší správní soud. Jeho úlohou v nynějším řízení bylo toliko přezkoumat, zda městský soud postupoval při posuzování stěžovatelčiny žádosti o osvobození od soudního poplatku v souladu se zákonem.

[18] Lze tedy shrnout, že městský soud posoudil žádost stěžovatelky správně. Napadené usnesení je tudíž zákonné a nebylo jím odepřeno ústavně garantované právo stěžovatelky na soudní ochranu.

[19] Jelikož kasační stížnost není důvodná, kasační soud ji za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. rozsudkem zamítl.

[20] O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka byl v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšná, právo na náhradu nákladů řízení jí nenáleží. Pokud jde o žalovaného, tomu v daném řízení žádné náklady nemohly vzniknout, neboť řízení o kasační stížnosti se týkalo výlučně procesních práv stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto o jeho nákladech řízení nerozhodoval.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. února 2021

pokračování

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu